

Posudek oponenta disertační práce Mgr. Ivany Mičínové
“Přístupy k učení v prostředí seminární práce na vysoké škole”
předkládané v roce 2022 na Katedře pedagogiky FF UK

I. Stručná charakteristika práce

Autorka se rozhodla pro téma z oblasti vysokoškolské pedagogiky, které je českým pedagogickým výzkumem věnována pozornost spíše okrajová. V zahraničí jsou naopak témata z vysokoškolské pedagogiky zpracovávána častěji a v rámci pedagogického výzkumu mů důstojnější postavení. Z toho vyplývá, že autorka musela svou pozornost zaměřit do zahraničních zdrojů. V prvních čtyřech kapitolách vymezila teoretický rámec, v další kapitole naznačila metodologii svého výzkumného přístupu a nakonec popsala výsledky svého empirického výzkumu.

II. Stručné celkové zhodnocení práce

Autorka se velmi dobře zorientovala v tématu, shromáždila a vyhodnotila velké množství dat. Celková úroveň práce je velmi dobrá a přináší mnoho užitečných zjištění.

III. Podrobné zhodnocení práce a jejích jednotlivých aspektů

1. Struktura argumentace.

Text práce je dobře uspořádán a výklad je srozumitelný a jasný. Struktura kapitol a subkapitol poskytuje čtenáři dostatečnou orientaci. Výsledky jsou popsány hodně podrobně a horizontálně. Ocenil bych zdůraznění nejdůležitějších zjištění, zpracování a pojmenování vztahů, které byly mezi jednotlivými kategoriemi objeveny. Nemám na mysli nějakou „objektivní“ kauzalitu, ale spíše vztahy, které mezi uplatňovanými výukovými strategiemi a jejich účinky pocítují dotazovaní učitelé a studenti. Nabízelo by se uspořádání hlavních zjištění do přehledného schématu a doporučujeme autorce připravit si takové schéma pro prezentaci při obhajobě.

2. Formální úroveň práce

Práce je rosahe nadprůměrná, s přílohami dosahuje bezmála 200 stran a zpracování tetxu je na vysoké formální úrovni. S výjimkou několika drobných překlepů neobsahuje žádné jazykové nedostatky. Odkazy na citovanou literaturu jsou bohaté a po formální stránce správné a přiměřené obsahu. Použitá schémata zvyšují srozumitelnost a přehlednost textu. Různé typy písma jsou důsledně dodržovány v celé práci a citace účastníků jsou jasně identifikovány (u studentů zkratkou, pro učitele fiktivním jménem podle tabulky v příloze).

3. Práce s prameny či s materiálem

Autorka práce zvolila kvalitativní přístup, zvolila dvě hlavní výzkumné otázky, které dále rozpracovala do dílčích výzkumných otázek. Jako hlavní metodu sběru dat zvolila rozhovory s vysokoškolskými učiteli a studenty. Rozhovory byly prováděny online vzhledem k omezením, jež panovaly v době shromažďování dat s ohledem na nález COVID-19. Dalším zdrojem primárních dat byly samotné seminární práce. Výběr vzorku je adekvátně zdůvodněn a limity analytického zobecnění jsou dobře reflektovány. Záznamy rozhovorů byly přepsány a analyzovány v textové podobě. Po technické stránce autorka zvolila analýzu formou komentářů v MS Word. Tento postup je poněkud nepřehledný. Škoda, že nevyužila možností

některého ze softwarových nástrojů pro kvalitativní analýzu. Oceňuji, že autorka kladla velký důraz na zajištění kvality výzkumu, která se promítá do celého výzkumného projektu. Především využití triangulace datových zdrojů je ve výzkumném projektu výborně zohledněno. Oceňuji také důslednou anonymizaci dat za účelem zajištění etických aspektů výzkumu.

Výsledky jsou popsány v několika úrovních v logické návaznosti. Na začátku se jedná o „cíle a smysl“, jaký v seminárních pracích vidí učitelé, navazuje typologie seminárních prací, jejich specifické formy (ústní a týmová) až k jejich reflektovaným limitům. Pojem seminární práce je tedy pojat hodně zeširoka. Objevují se i úvahy učitelů o sdílení obsahu seminárních prací jako motivačním prostředku a využití vrstevnického hodnocení. Z výpovědí studentů je dobře patrné, že podoba zadání seminárních prací má výrazný vliv na jejich subjektivní vnímání smyslu a užitečnosti pro budoucí profesní uplatnění. Jsou si vědomi důležitosti týmové spolupráce, ale pokud zadaný úkol nemá kooperativní charakter (pozitivní vzájemnou závislost) je to vnímáno jako značné riziko, že dojde k „nezdravým přístupům“.

4. Vlastní přínos

Práce přináší nové poznatky o užívání jednoho z nejrozšířenějších nástrojů pro zachycení práce vysokoškolských studentů – seminární práci. Hlubkové kvalitativní rozhovory v kombinaci s analýzou konkrétních seminárních prací poskytly plastický obraz používání tohoto nástroje učení a hodnocení na ekonomických vysokých školách. Za neméně důležitá považují zjištění, jak učitelé a studenti argumentují, v čem spatřují přínosy a jaká vnímají rizika. Vzhledem k transformaci vysokoškolské výuky během covidové pandemie do online odráží odráží i změny v užívání seminárních prací.

IV. Dotazy k obhajobě

Jaké zjištění Vás nejvíce překvapilo a jaké zjištění považujete za nejdůležitější?

Jak učitelé zajišťují sdílení obsahu seminárních prací mezi studenty?

V. Závěr

Předložený text splňuje požadavky kladené na dizertační práci, a proto ji doporučuji k obhajobě a předběžně ji klasifikuji jako *prospěla*.

30. května 2022

PhDr. Karel Starý Ph.D.